

Gersloot

Uit Encyclopedie van Friesland: Fries "Gersleat", uit persoonsnaam of Oud-Fries gara, punt. Dorp aan de weg door 'de Streek'. Meest noord-oostelijk gelegen dorp van oud Aengwirden. In de 18e en 19e eeuw centrum van lage vervening. Geen kerk. Klokkestoel, o.l. school.

Op een zeer oude kaart van het "IIe en IIIe deel van het Frije Friesland, na de overstromingen van de XIIIde Eeuwe", uitgegeven door Henso Alting is behalve het westelijker gelegen "Hascha" (Haske) ook aangegeven "Gerslote". Blijkens die kaart lag hetongeveer op de noordelijke rand van een zeer uitgestrekt bosgebied.

In de voorlopige lijst der Nederlandsche monumenten van "geschiedenis en kunst" (1930) staat bij Gersloot : "Op het kerkhof een overkuifde dubbele klokkenstoel (18e eeuw ?), met twee klokken, waarvan een gegoten in 1618 door Hans Flack vanNeurenberg". De tweede, door de Duitsers tijdens de bezetting 1940-45 gespaarde, klok (gemerkt met een M) heeft geen enkel opschrift.

In 1315 - maar vermoedelijk al veel vroeger - had Gerslote een dochterkapel van St.Pancras te Oldeboorn (Zie het artikel "Bornego" van H. Halbertsma in het 45e deel van "De Vrije Fries")

AENGWIRDERWEG

Weg van Heerenveen, door Terband, Luinjeberd, Tjalleberd en Gersloot tot de grens met Opsterland.

Zie bij "Aengwirderweg" onder Terband.

ALDE LEANE

De bewoner van het pand Wijngaarderweg 2 is slechts bereikbaar via Luxwoude en de in de gemeente Opsterland gelegen "Alde Leane". Reden om de straatnaam "Wijngaarderweg" te wijzigen in "Alde Leane".

Besluit naamgeving van 17 december 1981.

BUITENDIJKSE KAVELSTROOK (vervallen)

Vroegere onofficiële benaming voor de "P.G. Otterweg" (zie aldaar).

DE DEELEN

Zie bij "De Deelen" onder Terband.

DEELENWEG

Vanaf de "Tijnjeweg" in ongeveer noord-westelijke richting tot de "Hooivaartsweg" (bij de zogenaamde Poolsbrug).

Besluit naamgeving van 21 december 1959.

De weg is in 1959 verhard en loopt naar de in 1921 opgerichte veenpolder " De Deelen". Vroeger behoorde een gedeelte van het gebied benoorden de Hooivaart tot de Polder van het 4e en 5e Veendistrict. Een schikking vormde in 1918 de inleiding tot de oprichting van het waterschap 'De Deelen' (met een voorlopig bestuur), dat in 1921Veenpolder werd.

HAUDMARE

De nieuw aangelegde weg vanaf de "Pastoriesingel" onder Tjalleberd in ongeveer noord-oostelijke richting tot het ongeveer noord-zuid lopende gedeelte van de "Aengwirderweg" onder Gersloot.

Besluit naamgeving van 30 juni 1975.

De naam is ontleend aan de middeleeuwse- naam voor 'Opsterland', tevoren misschien 'Boarnferd' (aldus de Encyclopedie van Friesland).

HEARREWEI

De weg vanaf de meest noord-oostelijke bocht in de "Aengwirderweg" in ongeveer oostelijke richting tot de gemeentegrens met Opsterland.

Besluit naamgeving van 18 augustus 1975.

Het betreft hier de nieuwe ruilverkavelingsweg, die slechts voor een klein gedeelte in de gemeente Heerenveen is gelegen. Voor de naamgeving is aansluiting gezocht bij de naam voor het Opsterlandse gedeelte van de weg.

HEGEDYK

Gedeelte weg van de "Aengwirderweg" in ongeveer zuidelijke richting tot de grens met de gemeente Opsterland.

Besluit naamgeving van 7 april 1978.

Bedoelde weg had eerst ook de naam "Aengwirderweg". Omdat het verlengde van deze weg in de gemeente Opsterland de naam "Hegedyk" heeft, werd het wenselijk geacht om aan dit weggedeelte in de gemeente Heerenveen eveneens de naam "Hegedyk" te geven.

HOOIVAARTSWEG

De paden en wegen ter weerszijden van en langs de Hooivaart onder Terband, Luinjeberd, Tjalleberd en Gersloot.

Besluit naamgeving van 21 december 1959.

KANAALSWEG

Vanaf de "Tijnjeweg" bij de brug in noord-westelijke richting langs het stroomkanaal naar het gemaal van het 6e en 7e veendistrict.

Besluit naamgeving van 21 december 1959.

LUXTERHOEK

Gehucht onder Gersloot - de hoek waar de Aengwirderweg in zuidelijke richting gaat. De naam Luxterhorne komt reeds voor op de kaart van Schotanus/Halma van 1718.

LYTSE SÉ 's REED

Vanaf de "Tijnjeweg" bij de brug in zuid-oostelijke richting tot de grens met Opsterland (doodlopend).

Besluit naamgeving van 21 december 1959.

De weg staat vanouds onder deze naam bekend. Het gebied waardoor deze weg loopt werd "Lytse Sé" of "Kleine Zee" genoemd, omdat het dikwijls onder water stond. Het is de laagst verveende kavel van de polder. Volgens overlevering zou het zeewater vroegerwel tot de Luxter Hooiwel toe gekomen zijn. De sluisweg voor dit gebied, reeds voorkomende op de kaart van Schotanus/Halma vanaf 1718, bestaat niet meer. Op de kaart van Eekhof van 1854 is de reed aangegeven in een gebied dat in hoofdzaak uit water bestaat.

OTTERWEG, P.G.

Zie bij "P.G. Otterweg".

OUDEWEG

Vanaf de "Tijnjeweg" in ongeveer noord-oostelijke richting met een scherpe hoek in ongeveer noord-westelijke richting weer afbuigend naar de ";Tijnjeweg".

Besluit naamgeving van 21 december 1959.

Op de kaart van 1718 van Schotanus/Halma komt deze weg voor als onderdeel van "d'Oude Wech", die liep vanaf de tegenwoordige "Aengwirderweg" ten zuid-oosten van UytterBuiuren", onder een hoekig verloop, naar de grens met Opsterland bij Tijnje. Later is het meest noordelijk gedeelte van "d'Oude Wech" in ongeveer zuid-westelijke richting een eindweegs verlengd om met een scherpe hoek in ongeveer zuid-oostelijke richting weer aan te sluiten bij het begin van de weg in 'Uiterburen'. Weer later is dit nieuwe gedeelte in ongeveer noord-westelijke richting verlengd tot de 'Poolsbrug'. Terwijl tenslotte, in 1958/59, dit wegensstelsel aanmerkelijk is verbeterd en verbreed.

De situatie is nu zó, dat de weg die in 1959 officieel "Oudeweg" is genoemd en die vroeger van de weg van die naam een onderdeel was, van de hierna te noemen hoofdweg, de "Tijnjeweg" in zekere zin een zijweg is. Zou men echter de Tijnjeweg "Oudeweg" hebben genoemd, dan zou dit twee bezwaren hebben meegebracht" ten 1e zou men dan deze naam ook hebben moeten geven aan een nieuw gedeelte weg, dat die naam vroeger niet droeg en ten 2e zou men geen geschikte (enjuiste) naam meer hebben voor de onderhavige weg. Weliswaar heette een gedeelte van de weg naar Tijnje vroeger ook Oudeweg, maar deze naam blijft voor de onderhavige weg bewaard.

P.G. OTTERWEG

Vanaf de "Bornego" onder Luinjeberd eerst in ongeveer noordelijke en bij de "Schoolweg" in oostelijke richting tot de "Deelenweg onder Gersloot. (loopt ook door Luinjeberd en Tjalleberd)

Besluit naamgeving van 21 december 1959 en van 30 juni 1975.

De weg werd voorheen onofficieel genoemd "Buitendijkse Kavelstrook". Het eerste gedeelte van de weg heette eerst "Schoolweg", maar werd bij het genoemde besluit van B&W omgedoopt.

Pieter Otter werd geboren te Tjalleberd op 18 juni 1880.

Het was op 30 september 1907, dat de heer Otter - op 27-jarige leeftijd, als jongste lid - zijn intrede deed in het bestuur van de Polder van het 4e en 5e Veendistrict. Na ongeveer 20 jaar bestuurslid te zijn geweest werd hij op 20 juli 1927 door Gedeputeerde Staten van Friesland benoemd tot voorzitter van de polder, als opvolger van de heer J. Wuite Jzn. (die was gekozen als lid van Gedeputeerde Staten). Een der eerste werkzaamheden waaraan de heer Otter deelnam was de voorbereiding van dereorganisatie in de polderbemaling, die tot 1912 door watermolens, met behulp van een verouderde stoommachine, plaats vond. Voor de bemaling werden twee moderne stoommachines geïnstalleerd, de eerste in 1912, de tweede in 1916. Een net van verharde wegendoorsnijdt nu de polder, waarvan de meest belangrijke in 1935 aan de nieuwe gemeente Heerenveen in onderhoud en beheer werden overgedragen.

Toen de heer Otter op 18 juni 1950, in verband met het bereiken van de 70-jarige leeftijd, als voorzitter van het polderbestuur aftrad, werd hij door H.M. de Koningin benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau.

De heer Otter is voorts bestuurslid geweest van het Burgerlijke Armbestuur van Aengwirden en later van de gemeentelijke instelling voor maatschappelijk hulpbetoon, van de Algemene Friese Brandwaarborgmaatschappij 'Zevenwouden', van de Vereniging tot werkverschaffing in de voormalige gemeente Aengwirden, van het Ziekenfonds Tjalleberd, van de Friesche Coöperatieve exportslachterij te Akkrum en van de Coöperatieve aankoopvereniging Friesland (C.A.F.). Verder was hij bestuurslid van de toneelvereniging D.I.T.O. te Tjalleberd, van ijsclub 'Oller' en van de vrijwillige Brandweer te Tjalleberd (waarvan hij brandmeester was).

De weg komt als 'de Kadijk langs de Achter-Vaart' reeds voor op de kaart van Eekhof van 1854.

POOLSBRUG

Was in eerste instantie een onofficiële benaming voor de brug te Gersloot over de Hooivaart aan het einde van de "Deelenweg". Bij de vernieuwing van deze brug werd bij onderstaand besluit deze naam officieel.

Besluit naamgeving van 7 april 1978.

Genoemd naar Tjibbe Pool, één der kasteleins van het naburige café, die tevens brugwachter was.

TIJNJEWEG

Vanaf de "Aengwirdeweg" eerst in ongeveer noord-westelijke richting en bij het zuid-oostelijk eindpunt van de "Deelenweg" afbuigend in de richting van Tijnje in Opsterland. Besluit naamgeving van 21 december 1959. Zie de toelichting bij de "Oudeweg".

UITERBUREN

Gehucht onder Gersloot ten oosten van het zuidelijk deel van de Tijnjeweg. De benaming komt reeds voor op de kaart van Schotanus/Halma van 1718.

VERSEWEG

Vanaf de "Tijnjeweg" in ongeveer noord-westelijke richting tot de grens met Opsterland (richting Warren), inclusief het in noord-westelijke richting verlengde en doodlopende gedeelte van deze weg.

Besluit naamgeving van 21 december 1959.

"Verseweg" is een van ouds gebruikelijke naam. Deze naam wordt ook gebruikt voor het in Opsterland gelegen deel van de weg - welk deel met een klein verlengstuk in Aengwirden het eerst de naam "Verseweg" droeg en reeds onder de naam "Verskeweg" voor komtop de kaart van Schotanus/Halma van 1718. Later - na 1954 - is de aansluiting met de tegenwoordige "Tijnjeweg" tot stand gebracht.

De weg ligt in het gebied van de Polder van het 6e en 7e Veendistrict. Een sintelverharding werd aangebracht tussen 1920 en 1926.

In een artikel in het dagblad de Friese Koerier van 5 augustus 1961, getiteld 'Tussen Luxwoude en Gersloot lag het verdronken dorp Rijk', staat onder meer:

"Tijdens de tweede migratiegolf is waarschijnlijk het dorp Rijk ontvolkt. In 1315 wordt de kerk of kapel van dit dorp nog genoemd. Aan de eerste verhuizing hebben de bewoners van Rijk dus niet of slechts gedeeltelijk deelgenomen. Misschien hebben zeeerst nog getracht zich te beschermen door de aanleg van dijken: de Verseweg in het westen en de Bree Wech in het oosten, zoals Terwispel-ten-westen-van-it-Mear (dat als het oude Terwispel wordt beschouwd) de Walle aanlegde. Een aanwijzing voor dewestelijke dijk vindt de onderzoeker in de naam Varske wegh (in 1693 genoemd), die namelijk de tegenstelling tussen zout water (aan de westkant) en zoet water (aan de oostkant) kan uitdrukken".

WIJNGAARDERWEG (vervallen)

Vanaf de "Pastoriesingel" ongeveer evenwijdig met de rijksweg 43 tot de grens met Opsterland (richting Wijngaarden).

Aangelegd plm. 1955.

Besluit naamgeving van 21 december 1959 en van 17 december 1981.

Door de baanverdubbeling van de A7 is het grootste deel van de weg reeds verdwenen. De twee woningen aan deze weg zijn alleen nog bereikbaar via Luxwoude en de in de de gemeente Opsterland gelegen "Alde Leane".

Reden om deze weg bij laatst genoemd besluit ook om te dopen in "Alde Leane".

De weg voerde naar 'De Wijngaarden' in Opsterland.

Door - waarschijnlijk de eerste bewerker(s) van de straatnamengids in de gemeente, de heren Taconus en/of Leenes, - werd de naam verklaard als volgt: "'De Wijngaarden' was eertijds een Uithof van het klooster te Haskerdijken. De monniken zouden hier een wijngaard hebben gehad. Ze bedreven tevens de tuinderij en de veenderij"; maar meer waarschijnlijk is het dat de naam is afgeleid van de naam van een verveners-familie, die hier verschillende bezittingen had.